

Μια λογοτεχνική απόδοση δικαιοσύνης όχι μόνο για τη φανταστική Δανάη αλλά για όλους τους αδικοχαμένους στην άσφαλτο, πεζούς, ποδηλάτες, ταχυμεταφορείς, ντελιβεράδες...

Χαράματα Δεκαπενταύγουστου 2012. Ένας ωραίος νέος, ο Τηλέμαχος, ενώ οδηγεί μεθυσμένος ένα βαρύ τζιπ περνά με κόκκινο, παρασύρει και σκοτώνει μια φοιτήτρια που κάνει ποδήλατο με την παρέα της στους άδειους δρόμους μιας πόλης που δεν κατονομάζεται αλλά προφανώς είναι η Πάτρα.

Ο πατέρας του νέου, βιομήχανος και ισχυρός τοπικός παράγοντας, κάνει τα πάντα για να επηρεάσει την απόφαση του δικαστηρίου και να αθωωθεί ο γιος του τον οποίο προορίζει για διάδοχο στην οικογενειακή επιχείρηση. Πληρώνει έναν ψυχίατρο, που μιλά για το (ανύπαρκτο) σοκ του νεαρού οδηγού, πληρώνει κι έναν λούμπεν ψευδομάρτυρα. Επίορκοι, μιλημένοι δικαστές θα κρίνουν αθώο τον Τηλέμαχο, παρ' όλο που τέσσερις ποδηλάτες, αυτόπτες μάρτυρες και φίλοι της Δανάης καταθέτουν ότι εκείνη είχε περάσει με πράσινο.

Κατακραυγή στα σόσιαλ μίντια. Δυναμικές ποδηλατοδρομίες διαμαρτυρίας στο κέντρο της πόλης. Ο πατέρας του Τηλέμαχου ζητά από διευθυντές καναλιών κι εφημερίδων να αποσιωπήσουν το γεγονός ώστε να αποφευχθεί η αρνητική δημοσιότητα. «*Ένα τροχαίο ήταν. Συμβαίνουν κάθε μέρα, δεν είναι είδηση*», τους λέει. Κι εκείνοι συμμορφώνονται καθώς έχουν ανάγκη τις διαφημίσεις του.

Δυο κόσμοι χωριστά και σε σύγκρουση: ο βιομήχανος και η αυλή του από τη μια, η οικογένεια, οι ακτιβιστές και οι φίλοι της Δανάης από την άλλη. Ας μην αποκαλύψουμε τη συνέχεια, το πώς εξελίχθηκε η συνωμοσία συγκάλυψης και το τι συνέβη στο Εφετείο, καθώς το βιβλίο δεν είναι μόνο ένα σύγχρονο κοινωνικό μυθιστόρημα αλλά κι ένα δικαστικό δράμα με αρκετό αστυνομικό σασπένς.

Είναι πολλοί οι δολοφόνοι της ασφάλτου που ποτέ δεν πάνε φυλακή. Συνήθως καταδικάζονται με αναστολή και οι πράξεις τους ξεχνιούνται. Και δεν φταίει πάντα η κακιά στιγμή αλλά, όπως παρατηρεί ένα από τα πρόσωπα του μυθιστορήματος, «η ιδεολογία που γεννά στους κατόχους δυνατών και πολλών ίππων οχημάτων την αλαζονική πεποίθηση ότι οι δρόμοι τούς ανήκουν». Και ο Τηλέμαχος, γνήσιος απόγονος του αθάνατου «Τοτού» του Βάρναλη («*Είκοσι χρονών / θάλασσα ουρανό / και στεριά δικά του / πατρογονικά του!*»).

Ενώ εδώ και χρόνια η πολιτική εξουσία και ο συστημικός Τύπος αποθεώνουν την επιχειρηματικότητα, ο συγγραφέας την απομυθοποιεί, δείχνει τη σκοτεινή πλευρά της που δεν περιορίζεται μόνο στην εκμετάλλευση των εργατών. Ταυτόχρονα παρουσιάζει με ευαισθησία και ρεαλισμό αλλά χωρίς γλυκερή συμπόνια τον κόσμο των θυμάτων. Δεν πρόκειται για το σχηματικό δίπολο «Δεξιά/Αριστερά», αλλά για το χάσμα που χωρίζει τους λεγόμενους δυνατούς από τους αδύναμους κι ας έχουν (συνήθως) οι δεύτεροι όλο το δίκιο με το μέρος τους.

Ο Βασίλης Λαδάς, εκτός από ποιητικές συλλογές και δοκίμια, έχει στο ενεργητικό του και άλλα κοινωνικά μυθιστορήματα, όπως το ανεπανάληπτο «**Μουσαφεράτ**» ή το βραβευμένο με Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας (2013) «**Παιχνίδια κρίκετ**». Αν και ξεκίνησε ως ποιητής, εδώ ο συγγραφέας δεν «ποιητίζει». Αντίθετα, οι «Ποδηλάτες» είναι με ακρίβεια ενταγμένοι στον χώρο και τον χρόνο (από το 2012 έως τις αρχές του 2019), στην περίοδο της κρίσης και στον απόηχο του κινήματος των Αγανακτισμένων.

Η λιτότητα στην έκφραση συνυπάρχει με τη δαμασμένη συγκίνηση και την πειστική σκιαγράφηση των χαρακτήρων. Ο συγγραφέας δεν κουνάει το δάχτυλο, μάλιστα κάποτε δείχνει συμπόνια (όχι επιείκεια) για τα καθάρματα της ιστορίας. Κατανοεί και ερμηνεύει, αποφεύγει την αφ' υψηλού καταδίκη που συχνά λειτουργεί ως επιβεβαίωση της δικής μας αρετής.

Με έναν τρόπο, το βιβλίο αυτό είναι μια λογοτεχνική απόδοση δικαιοσύνης όχι μόνο για τη φανταστική Δανάη αλλά για όλους τους αδικημένους στην ασφάλτο, πεζούς, ποδηλάτες, ντελιβεράδες, νέους, γέρους και παιδιά που δεν τους θέρισε το χέρι της μοίρας αλλά η αλαζονεία και η αδιαφορία των ισχυρών ιδιοκτητών ισχυρών οχημάτων. Και η λογοτεχνική του αξία βρίσκεται στο ίδιο υψηλό επίπεδο με το κοινωνικό του αντίκρισμα.

Τέλος, να σημειώσουμε την πρωτοβουλία του **ΚΨΜ**, ενός εκδοτικού οίκου που ειδικεύεται στο πολιτικό, θεωρητικό, ιστορικό βιβλίο και στα κόμικς, να στραφεί και στη σύγχρονη ελληνική λογοτεχνία (οι «Ποδηλάτες» είναι ένα από τα τέσσερα πρώτα βιβλία της νέας σειράς), ιδίως στους σημερινούς δύσκολους καιρούς με την αστρονομική άνοδο της τιμής του χαρτιού και την ακρίβεια που δρα αποθαρρυντικά για τον αγοραστή/αναγνώστη.

Πηγή: efsyn.gr